Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

34 000 IV

Vaststelling van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2015

Nr. 40

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 13 mei 2015

De vaste commissie voor Koninkrijksrelaties heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de brief van 12 maart 2015 inzake de aanbieding van de halfjaarrapportage van het College financieel toezicht (Cft) over Curaçao en Sint Maarten tweede helft 2014 (Kamerstuk 34 000 IV, nr. 36).
De Minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van 11 mei 2015. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Recourt

De adjunct-griffier van de commissie,
Hendrickx

kst-34000-IV-40
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

1
Dienen alle onderdelen van artikel 15 rijkswet Financieel Toezicht volledig te zijn ingevuld in de verschillende begrotingen voordat er sprake kan zijn van een «goedgekeurde begroting»? Zo ja, kan de Minister dan aangeven waarom dat in het verleden niet het geval was. Zo nee, waarom niet?

Er is geen sprake van goed of afkeuren van een begroting(swijziging) van Curaçao of Sint Maarten op grond van de rijkswet financieel toezicht Curacao en Sint Maarten (Rft). Het Cft kan alleen adviseren de begroting in overeenstemming met de normen te brengen als dat niet het geval is. Dat staat beschreven in artikel 12 en 13. De geldende normen staan genoemd in art 15 lid 1. Als de begroting in overeenstemming is met deze normen, dan hoeft het Cft niet te adviseren. Immers, de adviezen van het Cft zijn er opgericht de begroting in overstemming te brengen met de normen.
De afgelopen jaren is het herhaaldelijk voorgekomen dat het Cft op basis van artikel 12 en 13 geadviseerd heeft om de begroting in overeenstemming te brengen met de normen. In 2012 heeft dat zelfs geleid tot het ultieme instrument van een advies aan de RMR om een aanwijzing te geven aan Curaçao. Ten aanzien van de begroting 2015 van Curaçao en Sint Maarten heeft het Cft geconstateerd dat de begrotingen niet in overeenstemming waren met de normen en heeft het aanvullend geadviseerd conform artikel 12.

2
Kan er pas sprake zijn van een lening als er volledig is tegemoetgekomen aan de voorwaarden zoals aangegeven in artikel 15 rijkswet Financieel Toezicht? Zo ja, waarom is dat in het verleden dan niet toegepast. Zo nee, waarom niet?

In de Rft artikel 16 is vastgelegd dat de landen moeten voldoen aan begrotingsnormen van artikel 15 alvorens een land een lening kan aangaan. Dus wanneer de begroting van een land daaraan naar het oordeel van het Cft voldoet, is een land gerechtigd geldleningen aan te gaan ten behoeve van (kapitaal) investeringen voor de ontwikkeling van het land.
Zie verder antwoord op vraag 1.

3
Zijn er inmiddels al goedgekeurde jaarrekeningen voor het land Curaçao? Indien er geen goedkeurde jaarrekening over (2013/2014) is, zal er dan geen goedkeuring voor een lening aan Curaçao komen?

In onderstaande tabel vindt u de stand van zaken rond de vaststelling van de jaarrekeningen van Curaçao.

Jaarrekeningen	Curaçao
2010	Vastgesteld in Staten
2011	Geagendeerd begin mei 2015
2012	Raad van Advies
2013	Bestuurlijk hoor en wederhoor
2014	In voorbereiding/opstelling

Zoals uit de beantwoording op vraag 1 en 2 blijkt legt de Rft geen verband tussen de jaarrekening van een land en de mogelijkheid tot het aangaan van geldleningen.

4
Wanneer verwacht het Cft dat er goedgekeurde jaarrekeningen binnen de gestelde wettelijke termijn beschikbaar komen van de overheidsentiteiten?

Voor Sint Maarten is dit voor de meeste overheidsentiteiten reeds het geval. Voor wat betreft Curaçao valt daarover geen uitsluitsel te geven. Het Cft heeft hier, blijkens haar rapportage, regelmatig contact over met de overheid van Curaçao.

5
Is er sprake van een nettovermogenswaarde die in strijdt is met de geldende wetgeving? Welke verschillen ontstaan hierdoor en welke financiële risico's vormt het niet volgen van de geldende accountantsstandaard?

Het risico bestaat dat het vermogen van de overheid gunstig wordt voorgesteld in een jaarrekening. De overheid loopt daarmee de kans dat de deelnemingen moeten worden afgewaardeerd, met als gevolg een verlaging van het vermogen. De controlerend accountant is de aangewezen persoon om dit te constateren.

6
Wat zijn de consequenties als de meerjarige saneringen niet behaald worden? Kunt u een garantie geven dat een lening voor de bouw van het nieuwe HNO ziekenhuis niet gebruikt zal worden om het saneren te reduceren, en welke controles bestaan hierop?

Wanneer gedurende het jaar blijkt dat saneringsmaatregelen niet of tot onvoldoende effect resulteren, zal het land alsnog aanvullende maatregelen dienen te nemen. Als de begroting niet langer in evenwicht is omdat aanvullende maatregelen niet genomen worden, dan zal het Cft daarover eerst het land, en indien noodzakelijk de Rijksministerraad daarover adviseren.
De lening welke door het land Curaçao is aangegaan ten behoeve van de bouw van het nieuwe ziekenhuis mag enkel daarvoor gebruikt worden. De lening is immers conform artikel 16 Rft gekoppeld aan deze specifieke investering. Op verzoek van het Cft is de betreffende lening geplaatst op een separate bankrekening bij de CBCS. Het verloop van deze rekening betrekt het Cft in haar werkzaamheden. Ik acht dit voldoende waarborg om te voorkomen dat de lening aan andere zaken wordt uitgegeven.

7
Indien er geen overzicht is van de financiële gezondheid van de overheidsentiteiten door het ontbreken van recente en goed jaarrekeningen binnen de wettelijke termijn, worden deze dan toch opgenomen in de landsbegroting en zo ja, op welke manier wordt de waarde van deze overheidsentiteiten vastgesteld?

Verliezen welke worden geleden door overheidsentiteiten komen niet tot uitdrukking op de begroting van de landen. Het zijn immers eigen rechtspersoonlijkheden. Op de begroting van een land komen alleen winstafdrachten uit de NV's (dividend) voor of voorgenomen stortingen aan de NV's als deze financieel ondersteund zouden moeten worden (voorzieningen bij negatieve vermogensposities). Dit laatste is het geval als bijvoorbeeld een faillissement dreigt terwijl het voortbestaan van de NV van essentieel belang is, zoals basisvoorzieningen stroom en water. Dan nog is het een autonome keuze van het land zelf of bij een faillissement er noodzakelijkerwijs geld bij moet of dat andere varianten denkbaar zijn (bv een doorstart met een andere concessiehouder).

Immers, anders had een dergelijke basisvoorziening niet in een privaatrechterlijke rechtspersoonlijkheid hoeven te worden vormgegeven. De gekozen vorm beperkt vanuit dat oogpunt juist de risico's voor de overheid.

8
Deelt u de mening dat door de lage rentelasten van Nederlandse staatsobligaties de rentelastnorm aan Curaçao en Sint-Maarten niet representatief is voor de kredietwaardigheid?

De rentelastnorm is gelijk aan vijf procent van de gemiddelde ontvangsten van de collectieve sector over de laatste drie jaren. Bij het opstellen van de Rft kon de huidige lage rente op Staatsleningen niet worden voorzien. Hierdoor kan een risicovolle schuldpositie ontstaan voor de landen als zij de leningen af moeten lossen of kunnen de rentelasten sterk stijgen bij herfinanciering daarvan aan het einde van de looptijd. Naast de rentelastnorm blijft het daarom van belang dat ook andere internationaal aanvaarde financiële indicatoren, zoals een maximale verantwoorde schuldquote voor soortgelijke staten (van circa 40% BBP), door de landen worden betrokken bij de afweging al dan niet een geldlening aan te gaan. Uiteindelijk wordt van het Cft verwacht invulling te geven aan de wettelijke kaders, maar ook duidelijk in het achterhoofd te houden dat de lange termijn financiële gezondheid van de landen gewaarborgd wordt. Mochten die financiële gezondheid in het geding zijn, dan zal het Cft hierover een signaal geven.
De normatiek uit de Rft, waaronder de rentelastnorm, komt ook aan de orde bij evaluatie van de Rft die op dit moment plaatsvindt.

9
Indien het ziekenhuis Sehos failliet gaat, kunt u dan de garantie geven dat er geen extra lening richting Curaçao gaat om de aflossing en rentekosten te kunnen herfinancieren?

Indien naar het oordeel van het Cft de begroting van Curaçao voldoet aan de eisen uit de Rft en de voorgenomen geldlening een investering betreft, heeft Nederland conform artikel 16 Rft een verplichte lopende inschrijving op de geldlening. Leningen kunnen echter alleen aangetrokken worden voor investeringen.

10
Kijkt het Cft niet alleen naar het aantal personeelsleden maar ook naar de totale uitgaven aan personeelskosten nu saneringen in Curaçao voor een groot gedeelte behaald dienen te worden door te besparen op juist de personeelskosten?

Of de besparingen via beperkingen in de omvang van de uitgaven of het aantal personeelsleden worden gerealiseerd is beleid en daarmee de verantwoordelijkheid van het land Curaçao. Het Cft monitort of de besparingen op de personeelskosten worden gerealiseerd conform opgave van Curaçao in de begroting. Het Cft betrekt daarbij ook de informatie over het verloop van de omvang van het personeel.

11
Op welke termijn verwacht u dat het financieel beheer op orde komt en de jaarrekeningen goedgekeurd kunnen worden van overheidsentiteiten?

Zie antwoord op vraag 4.

12
Deelt u de mening dat er bij onvoldoende toezicht op overheidsentiteiten er een risico bestaat dat er in de toekomst weer meer geld nodig is om mogelijke tekorten te kunnen aanvullen?

Zie antwoord op vraag 7.

13
Hoe groot is het risico dat Nederland in de toekomst wederom moet overgaan tot een schuldsanering zodat Sint Maarten kan blijven voldoen aan zijn betalingsverplichtingen?

Sint Maarten heeft betalingsachterstanden bij vooral APS en SZV. Conform de brief van het Cft van 16 maart 2015 dient hiervoor uiterlijk eind mei 2015 een oplossing te zijn gevonden (www.cft.cw).
Nederland is wettelijk niet verplicht om Sint Maarten financieel te ondersteunen in geval Sint Maarten verzuimt om aan haar betalingsverplichtingen te voldoen. Oplossingen dienen dan ook gevonden te worden binnen de eigen begroting.

14
Is er al een betalingsregeling afgesproken nu Sint Maarten, door het niet volgen van de betalingsregeling met de SVB, de schuld aan de SVB per direct zou moeten voldoen? Is hiervoor financiële ruimte zonder te lenen?

Zie antwoord op vraag 13.

15
Hoe kan er over deugdelijk financieel beheer gesproken worden op Sint Maarten als er nog steeds sprake is van een gebrekkige administratie van vaste activa, debiteuren en crediteuren. Hoe groot kunnen deze verschillen in monetaire termen zijn?

Het Cft maakt aan de hand van de PEFA-methodiek inzichtelijk waar verbeteringen mogelijk zijn. Dat het financieel beheer van Sint Maarten verbeterd moet worden, wil niet zeggen dat geen sprake is van deugdelijk beheer en dat de financiële informatie onbetrouwbaar is. Het Cft heeft tot op heden geen grote risico's voor de begroting gesignaleerd.

16
Waaruit blijkt dat de overheidsentiteiten van Sint Maarten over het algemeen financieel gezond te noemen zijn, zoals in het rapport van het Cft wordt geschreven, nu veel jaarrekeningen niet zijn gepubliceerd of niet zijn goedgekeurd? Deelt u de mening dat er pas een positief oordeel kan plaatsvinden indien deze jaarrekeningen zijn goedgekeurd binnen de wettelijk gestelde termijn?

De jaarrekeningen van de overheidsNV's op Sint Maarten kennen doorgaans schone controleverklaringen. De jaarrekeningen worden verkort gepubliceerd op de websites van de onderneming of zijn in ieder geval in het bezit van het desbetreffende ministerie. Via die weg kunnen de jaarrekeningen door het Cft worden opgevraagd.

17
Welke factoren zorgen ervoor dat het innen van belasting achterblijft bij de economische groei? Welke maatregelen worden er genomen om het functioneren van de belastingdienst te meten?

Uit de rapportages van het Cft blijkt dat de belastingdienst op Sint Maarten niet goed functioneert. Sint Maarten heeft inmiddels een

reorganisatie van de belastingdienst in voorbereiding. De maatregelen betreffen zowel het invorderen van achterstallige belastingen, verhogen van de controle, vereenvoudigen van het belastingstelsel, integratie van de ontvanger en inspectie alsmede het versterken van de gehele organisatie in personele zin. De werking van de maatregelen worden door het verloop van de belastingontvangsten ten opzichte van de begroting via de uitvoeringsrapportages door het Cft gemonitord.

18
Op welke manier kan het Cft controleren dat op Sint Maarten de verschillende maatregelen worden ingevoerd, terwijl de verslaglegging onvoldoende is?

Het Cft is vanuit de Rft gerechtigd alle informatie op te vragen die zij nodig acht voor de uitvoering van haar werkzaamheden. Het Cft heeft ten behoeve van haar werkzaamheden ook met grote regelmaat contact met functionarissen op alle niveaus werkzaam binnen en buiten de overheid van de landen. Wanneer afgesproken maatregelen worden ingevoerd krijgt het Cft al dan niet op verzoek de onderbouwing en uitwerking daarvan. Eventueel wordt (schriftelijke of mondelinge) nadere toelichting gevraagd.